

Fóia enciclopedica si beletristica cu ilustratiuni.

PEST'A

26 mart.

7 aprille

1867.

Ese in fie-care septemana odata, adeca dominec'a
contienendu o còla si diumetate.

Pretulú pentru Austria

pe Febr. - Sept. . . . . 5 fl. -
pe Febr. - Dec. . . . . 7 fl. - cr.

Pentru Romania

pe Febr. - Sept. doi galbeni.

Nr.

13.

Cancelari'a redactiunii

Strat'a morariloru Nr. 10.

unde sunt a se adresa manuscriptele si banii
de prenumeratiune.

Epistolele nefrancate nu se primescu si opurile
anonime nu se publica.

III

kursu

anualu.

P a s t o r i u l u .

I.

a isvoru intre hotara
Se 'ntalnescu colo 'n de séra
Dóue inime iubite,
Si tiesu dfile aurite;
La fantana colo 'n diori
Se 'ntalnescu doi fratiori,
Mandri cu plete de flori:
Unulu e unu pastorelu,
Mandru ca unu angerelu,
Sprintenu ca unu zefirelu,
Alt'a-e dín'a umbreloru,
Dina dulce-a floriloru,
Sora buna-a sórelui,
Din gradin'a ceriului.

II.

„June pastorele,
Mandre voinicele,
Vina tu cu mine,
Câ-ci moriu dupa tine,
Am o casulica,
Scumpa, frumosica
De oglindi si flori
Colo colo 'n diori.

Am carutiu de flori,
Cai spumegatori,
Ce sbóra prin nori
Am eu si zambile,
Mandre filomile,
Colo 'n ceriu departe
Am unu dulce frate,
Am eu sorioře
Scumpe stelisióre.
Lasa asta lume,
Uita alu ei nume,
Hai de la suspine,
Vina tu cu mine.
Vina 'n a mea tiéra,
Unde e totu véra,
Unde-e diu'a lina
Si bórea suspina.
Vin' la fericire,
Vin' la nemorire,
Lasa asta lume,
Uita alu ei nume.“

III.

„Dina dínisióra,
Dulce belaióra,

Remani tu cu mine,
 Că-ci moriu dupa tine,
 Remani tu aice,
 Ca sê fii ferice,
 Te-'oiu face regina,
 Dînisióra dîna.
 Am eu avuția,
 Si a mea domnia
 E nemarginita,
 Este fericita.
 Am casa de flori,
 Flori ce plangu in diori,
 Am si-unu troniu iubitu,
 Verde, de granitu.
 Asta turmulica
 Blanda, frumúica
 E alu meu poporu
 Bunu si-ascultatoriu;
 Campu-e a mea tíera,
 Unde 'n veci e véra,
 Unde-e libertate,
 Unde nu strabate
 Crud'a nedreptate.
 Canii voinicasi
 Sunt ai mei ostasi.
 Si-acelu codrisioru
 Mare, verdisoru
 E alu meu palatu,
 Unde nu strabatu
 Tirani si 'mpilatori,
 Despoti si-asupritori;
 Ér' acea lumina,
 Dulce si senina,
 Ce pre ceriu s'anina,
 E a mea cununa.
 Déca n'am eu auru,
 Am unu scumpu tesauru,
 Am eu, dînisióra,
 Am o inimióra
 Ce nu scí 'nsielá
 De câtu a amá.
 Remani tu aice,
 Că-ci vei fi ferice,
 Ti-'oiu da patu de flori,
 Ti-'oiu cantá dulci hori,
 Te-'oiu scaldá in diori,
 Totu in lacrimiele
 Dulci de floricele,
 Lacrime de stele.
 Si 'n lapte d' oiție
 Dîna, dînulitia,
 Mi-te voiu scaldá,
 Mi-te-'oiu leganá
 Si te-'oiu sarutá.“

IV.

Dîn'a se 'nvoiesce,
 Ceriulu parascesce,
 Uita alu lui nume
 Pentru asta lume.
 Pre campi ratecesce,
 Cu pastoriu traiesce
 Dîle fericite,
 Dîle aurite.
 D'atunci ceriulu plange,
 Plange de se frange,
 Ér' codrulu suspina
 Florile se 'nchina
 Vediendu pre-a loru dîna.

I. C. Drăgescu.

FATALITATE SI NOROCU.

— Novela originala. —

(Fine.)

Cunun'ă se amănă dara, ceea ce cauză
 multa machnire atātu teneriloru, câtu si parin-
 tiloru, — mai alesu dóm'n'a Zoitia erá blesata
 in sentimentulu ei de orgoliu, neci nu mai dorí
 sê dec fatia cu nime, câte-va dîle se inclise in
 cabinetulu seu, numai o féta de ~~chilă, omnia~~
 trare la dens'a, despre Dimitriu neci câ voiá sê
 se faca vorba, asié erá de superata pe dinsulu . .
 . . . toti cei din casa desperasera . . . dlu Ange-
 lescu inca se machnî mai alesu vediendu, câ
 iubit'a sa socia e desperata . . . acésta impre-
 giurare lu frapà cu totulu, elu inca se retrase
 in singuretate, neci nu mai cercetá oficiulu,
 biét'a Letitia trebuia sê se lupte cu tóta tarí'a
 spiritului ei, ca sê nu cada si ea in desperare,
 pusetiunea ei erá totu mai grava, — intr'o di
 cu ochii plini de lacrimie se duse la mam'a sa si
 o rogá sê ésa din retragere câ-ci — „tatuti'a e
 morbosu . . .“

Si intr'adeveru dlu Angelescu erá fórte
 morbosu, dn'a Zoitia si iubit'a sa fica grabira
 la dinsulu, elu abié mai potea vorbí . . . medi-
 culu statea acolo cu o fatia seriósa, candu si
 candu clatiná din capu . . . bucurí'a se inlocuí
 prin intristarea cumplita . . . fetiele suridietórie
 se scaldau in lacrimie . . . sperantiele bune sbo-
 rau cu rapediune . . .

Peste câte-va dîle in capitala se latí scirea
 trista si fatala câ . . . Angelescu a repausatu . .

Dóm'n'a Zoitia devení intr'adeveru veduva,
 ér' Letitia orfana . . . inmormentarea se intem-
 plá cu pompa mare, Dimitriu inca erá de fatia,

pe fati'a lui inca se vedeau intiparite cele mai grave doreri, ca o statua incinsa in doliu statea si elu la catafalculu funebralu . . . nu graiá nemica, nu putea vorbí o singura vóce de mangaiare . . . . . cine lu-va mangaiá si pre dinsulu? . . . numai tatalu celu de susu mangaiá pre cei intristati . . . cuvintele ómeniloru numai conturba dorerile, dar' nu le indepartéza . . .

Trecura vre-o siese septemani de la acestu evenimentu fatalu, si Dimitriu inca nu a datu fatia cu dóm'n'a Zoitia si iubi't'a sa Letitia, — sciea elu bine câ presinti'a lui numai ar' fi redescdeptatu dorerile dóra adormite, inadinsu incungiu'rá societatea loru, pecandu dieu, câtu de tare ar' fi doritu sê le póta contemplá, sê li spuna câ si elu e partasiu de dorerile sacre ale loru . . .

Elu se retrase si din oficiu, câ-ci venindu la putere unu ministeriu cu care nu consentiá, si cerù dimisiunea si deschise cancelariá advocatuala, curendu si-cascigà renume si in acésta calitate, câ-ci dinsulu nu si-a legatu esistinti'a numai de oficiu, ci avendu talente frumóse si sentieminte nobile sciea sê-si gasésca si altu terenu pe care sê faca serviciu societatei omenesci si natiunei sale . . .

Erá o dí frumósa de tómna, multímea gra-bea in tóte partile pentru cercarea delectatiuni-foru, publiculu de rendu se ospetá pe „campulu libertáti,” — nobilimea séu aristocratí'a baniloru inse abié sosita din „strainetate“ se fatiá cu equipagele pompóse in aleulu de la „Banés'a,” — gradin'a Cismigiului inca erá plina de publicu, Dimitriu inse nu se vedea nicaire, elu lucrá in cancelari'a sa, neci câ avea tempu sê se delecteze in radiile sórelui ce-i luminau chilí'a, ca lipitu de mésa lucrá neobositu, candu aude, câ bate cine-va la usia; indata se scolá, câ-ci abunaséma numai vre-unu clientu alu seu póte sê-lu cerceteze in singuretatea sa . . .

Usi'a se deschise si intrá o dómna invescuta in doliu . . . erá dóm'n'a Zoitia . . .

Tenerulu advocatu nu aflá cuvinte pentru esprimerea suprinderii sale.

— Nu te mirá domnulu meu! — díse dóm'n'a Zoitia asiediendu-se pe unu fotelu ce-i aretá Dimitriu cu urbanitate — nu te mirá dícu, déca me vedi ací, ci te mira de cele ce tíle voiu spune . . .

Dimitriu ascultá cu cea mai mare atentiune si machnire adanca, candu audí cumca dn'a Zoitia a venitu sê-i céra ajutoriu contra unorú amenintiári rusínóse . . . printiulu Marchilachi indata dupa mórtea lui Angelescu gra-

bí la dins'a si cerù man'a Letitiei . . . fú respinsu categorice, apoi nerusínatulu atacá doliulu veduvei si o cerù de sociá, atunci ea indignata de atát'a nerusínare i aretá usi'a, dar' printiulu parea câ nu voiesce se intieléga, ci cu o arogantia nespusa incepù a se tenguí câ-i pare fórte reu câ „cele mai nobile“ intentiuni ale sale suntu refutate cu asié dispretiu, si atunci scóse unu papiru, dícandu câ acela e o obligatiune in pretiu de 50,000 lei, ce-i detoresce Angelescu . . . a voitu ca prin casatoriá sê crutie pre dn'a Zoitia, vediendu inse câ n'are ascultare, va cere solvirea sumei amintite . . . dóm'n'a i spuse, câ nu scie de aceea nemica si neci nu crede, ca sê fia imprumutatu sociulu ei bani de la dinsulu, — printiulu inse incepù procesu si martorii subscrisi marturisescu, câ barbatulu ei aru fí aredicatu acea suma, acuma dóm'n'a Zoitia e citata la tribunalu, deci cerù ajutoriulu lui Dimitriu, carele numai decátu vediù insielatiunea printiului si cu bucurí'a primí aপরera cauzei.

Mane-dí se duse la tribunalu, elu negá validitatea acelei politie si cerù investigatiune, — atunci i se aretá originalulu obligatiunii, martorii jurara, cu tóte câ dinsulu a protestatu, si erá sê se pronuntie sentinti'a . . . Dimitriu erá in cea mai mare desperatiune cu atát'a mai alesu, câ sciea cumca aci e o insielatiune dintre cele mai nerusínate . . .

Dimitriu mai luá odata obligatiunea fatala in mana, se trase la o parte si o cetea esaminand'o din litera in litera; cine scie de câte ori a fostu cetit'o acuma? — Printiulu Marchilachi, care inca erá de fatia, se uitá la dinsulu cu unu surisu ironicu, multu se delectá cum se framenta bietulu advocatu strimtoritu, — in fine éta Dimitriu se scóla, impatura actulu si cu fatia victoriósa se uita la printiulu ce totu ridea.

— Acuma credu, câ te vei fí convinsu, domnule advocatu! — díse printiulu cu unu aeru nepasatoriu.

— Da, m'am convinsu, câ éra ai comisu o fapta démna de carapterulu dtale, — reflectá Dimitriu, — si m'am convinsu, câ acuma a sositu tempulu ca sê primesci respilat'a cuvenita pentru tóte misieliele, ce le-ai facutu pana acuma . . .

— Dloru judecatori, luati notitia despre acésta injuria aroganta! — strigá printiulu infuriatu; Dimitriu inse neci câ se mai uitá la dinsulu, ci despaturandu actulu se apropiá câtra judecatori.

— Dloru! — díse elu — ve rogu a se-cuestrá acestu actu, care dovedesce o insielatiune

mare, — acestu actu, ce se dîce a fi subscrisu de repausatulu Angelescu, e datatu din 15 Augustu 1860 in Bucuresci, scimu inse, si déca vi aduceti a minte, voiú seí dovedí, câ in acelu tempu dlu Angelescu erá tramisu de guvernul la Parisu pentru óre cari negociatiuni politice, — scimu bine, câ dlu Angelescu in acelu anu din juniu pana in lun'a lui optomvre nu a calcatu pe pamentulu Romanéi . . . ceru dara tramiterea acestoru falsificatori 'nainte tribunálului criminalu . . .

Printiulu Marchilachi si cei doi martorí ai sei incremenira audîndu sentinti'a neasceptata a tribunalului, ei protestara contra dârei loru in judecata, dîcandu câ sunt supusii Rusiei, inse acést'a nu li ajutà nimicu, câ-ci la urgitarea lui Dimitriu numai decâtu fusera prinsii.

In scurtu tempu se dovedí, câ printiulu Marchilachi e unu jidanu din Polonia, care a usurpatu acelu nume numai ca sê póta insielá mai usioru, — numele seu celu adeveratu erá — Aron Loebel, cei doi tovarasi ai sei inca erau nîsce vagabundi . . . . . toti fura judecati la inchisóre.

In urmarea acestora Dimitriu devení eliberatoriulu familiei Angelescu si a tuturor caselor mai mari, in cari avea intrare nerusînatulu aventurariu . . . tenerulu advocatu din ~~tóte par-tîle~~ primea gratulatiuni, — Dómn'a Zoitiá inca nu aflà cuvinte pentru ca sê-si esprime multiamit'a, — elu refusà tóte aceste ovatiuni cu modestiá dîcandu, câ judecatoriului mai mare de susu este de a multiamí, câ in fine se demascà unu insielatoriu atátu de periculosu . . .

In scurtu tempu trecù unu anu de díle de la mórtea lui Angelescu, peste câte-va septemani dupa acést'a se serbà cunun'a lui Dimitriu cu Letitia, carea grabí a legá amicétiá cu serman'a Lincutia, veduv'a lui Ionitia, care se sacrificà pentru onórea amicului seu.

Adeseori se vedeau dóue dómne cu o copilítia tenera mergandu la mormentulu lui Ionitia pe care presarau flori, — erá Letitia cu Lincutia si fetiti'a sa, — langa mormentulu lui Ionitia mai erá unu mormentu asîsdere infrunsetiatu cu flori, — acolo odihnea betran'a Voichitia, mam'a Lincutiei.

Toti vietuiiau in fericire acuma, adeseori vorbeau cu o pietate sacra despre cei morti, si déca mai sentiau óre-si care dorere, aceea erá sacrata acelora, ce nu vietuiiau acuma.

Acuma lasámu firele istoriei nóstre éra-si in manele sórtei cu acea convingere, câ viéti'a

ómeniloru e unu síru lungu de — *fatalitate si norocu.*

Fericiti sunt cari nu desperéza in *fatalitate* si nu se pré incredú in *norocu!*

Julianu Grozescu.

Clironomulu francesu.

(Cu ilustratiune.)

Periclu mare amenintia in minutulu acesta dinastí'a Napoleonidiloru. Sórtca schimbatiósa, care in decursu de multi ani suridea betranului imperatu, acuma i-a denegatu favorulu seu. Pana candu opusetiunea incepe a clatiná tronulu domnitoriului, — pana atunce o dorere nespusa impresóra anim'a parintelui. Uniculu seu fíu, clironomulu, a cadíutu de pe calu, si s'a vatematu atátu de periculosu, incátu medicii cei mai renumiti se temu, câ va morí.

Vijel'á escata in salonulu corpului legislativu a adusu in miscare multe si multe mfi de anime, si par' câ sentiescu suflarea ardiétore de libertatea temporiloru din 1848. Ei vedu bine, câ tronulu Napoleoniloru nu mai stâ asié constantu, precum au credíutu; si pe Cesarele, carele in momentulu acesta dóra stâ cu anima ~~francá la pátilá fratúră, lu-póte conturbá~~ fórté acea ingrigire, câ cine se va urcá pe tronulu dupa dinsulu?

Impartesîndu in nrulu acesta portretulu clironomului, ne luámu voia a mai adauge si câte-va date biografice.

Principele de tronulu fíu nascutu in 16 martiu 1856 si — precum se spune — e unulu dintre pruncii cei mai spirituosii, carele si atunce ar' escelá, de n'ar fi fíulu unuia dintre domnitorii cei mai potinti. Despre mintea lui cea agera multe anecdote cerculéza, ma i detera rolu si in politica.

Asié de esemplu, candu in curtea Tuille-riéloru agitau mai infocatu in contra domuirei lumesci a papei, clironomulu abié de 9 ani aredicà pocalulu la mésa, si intorcandu-se cátra tata-seu, i díse:

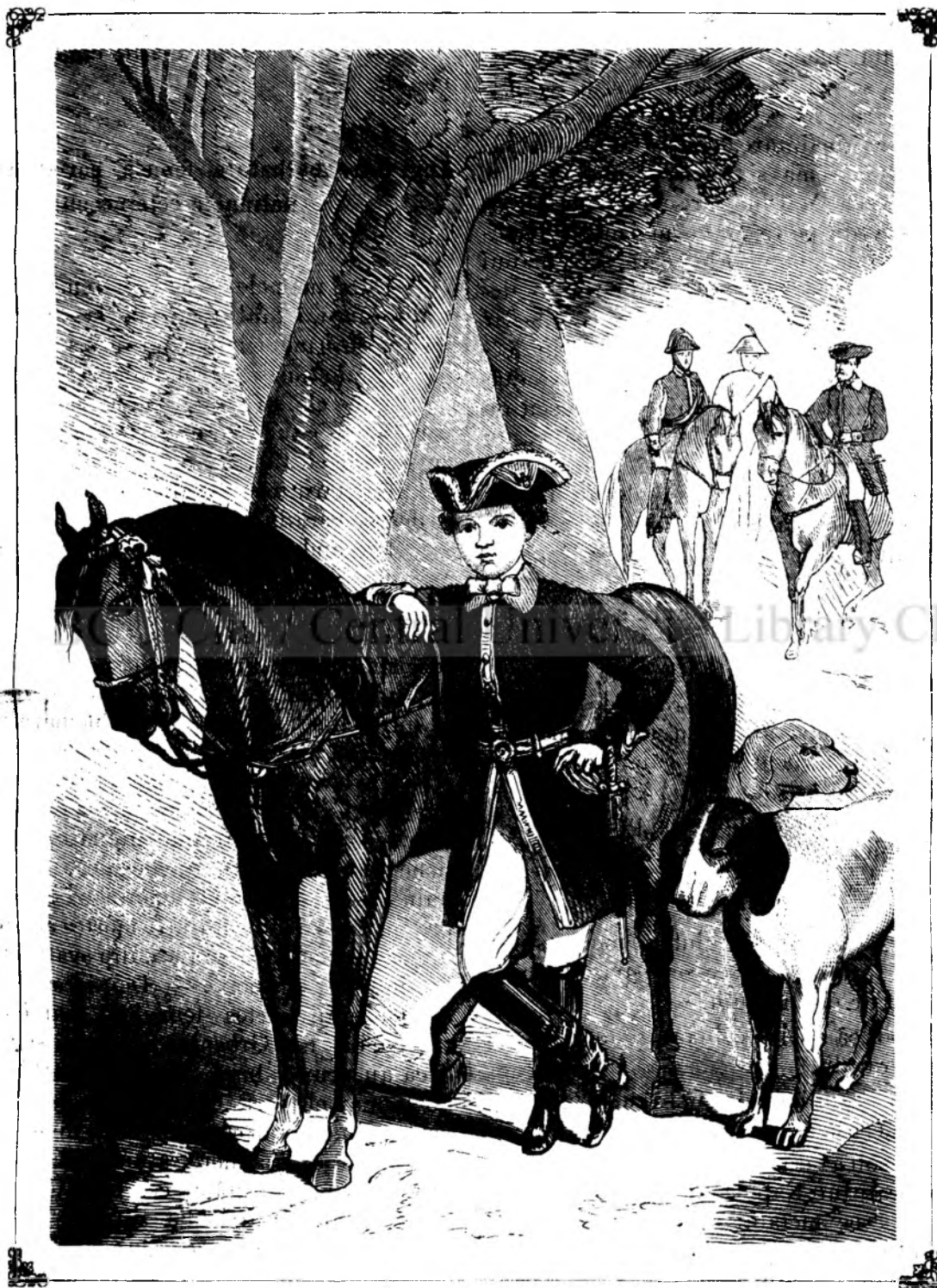
„Cu iertarea Majestâti Tale vreu sê golescu pocalulu acesta intru sanetatea iubítului meu nanasiu, pentru care in tóte dílele me rogu lui Domnedieu, ca sê-lu tiena intru multi ani!“

Nanasiulu clironomului francesu e pap'a, si imperatés'a Eugenia e o partinitóre mare domnirii papei. Napoleonu surise la toastulu

politicu alu fiului seu, ér mama-sa a sarutatu pe mitutelulu „Bebé.“

Cu ocasiunea revolutiunii polóne s'a dechiaratu „Bebé,“ — precum imperatés'a lu-nu-

prin minte, câ dinsulu a invetiatu acuma destulu, — câ multi teneri de omenía sunt in Parisu, carii au invetiatu mai putînu, si totusi voru fi ómeni bravi.

Clironomulu francesu.

mesce, — câ i-ar placé sê ajutore pe poloni, numai de ar' gasí unu aliatu, care cu dinsulu impreuna s'ar resolví la asta.

Cu alta ocasiune lui „Bebé“ i-a plesnitu

— Si principele Malakoff a invetiatu in etatea sa de 8 ani latinesce? intrebà odata de invetiatoriulu seu.

Si dupa ce invetiatoriulu seu nu cutedià a

afirmá asié ceva, ma din contra si-esprimá dubietatea sa in privinti'a acést'a, principele de tronul lapedà pén'a si hartí'a, si dîse, câ elu nu vre sê scia mai multu decâtu generalulu betranu, carele in etate de 8 ani n'a invetiatu latinesce si totusi a ocupatu Sebastopolulu.

Mai multa placere i causéza calarirea, si cu tôte câ nu se póte negá, cumca si in sciintie a facutu progresu mare, in calarire totusi a facutu mai multa inaintare, decâtu in gramatic'a latina. De buna séma si francesii mai tare se bucura de acést'a. Mai bine li se convine, si negresítu câ si vedu pe tronul cu mai multa bucuría pe astfelu de domnitoriu, care scéte manuí sabi'a cu istetîme si calaresce pomposu, — decâtu déca ar' capetá unu domnitoriu, carele s'ar ocupá prémultu si adancu de sciintie. Din acést'a inca nu urmédia, câ nu lingusiesce vanitâtii poporului francesu, déca domnitoriulu seu nu numai in politica jóca rolulu principalu, nu numai intre generali esceléza, ci si pe campulu literaturei si-elupta renume. Napoleonu III cu „Juliu Cesare“ a contatu fórte bine la caracterulu poporului francesu. Ei adeca se bucura, câ imperatulu loru, carele conduce destinele Europei, afara de acést'a in órele sale libere e inca si literatu escelentu.

Se vorbesce multu si despre bunetatea animei junelui príncipe. Odata se rogá de tata-seu, ca sê-lu lase a calarí afara cu unu camaradu alu seu; câ-ci lui i s'a urítu a calarí totdeauna singuru. Imperatulu lu-intrebà, câ pe cine voesce sê duca cu sine? si principele pronuntia numele unui amicu alu seu.

— D'apoi acel'a n'are calu; — spuse imperatulu.

— I voi da io unulu dintr'ai mei, respunse fiulu, si la intrebarea tata-seu spuse numele calului, care l'ar da amicului seu.

— D'apoi câ acela e celu mai bunu calu, — reflectà imperatulu.

— Déca i-asii da celu mai reu, acesta n'ar fi neci unu meritu, — dîse éra clironomulu.

Candu solí'a din Siami s'a infatîsiatu la curtea imperatului Napoleonu, membri acelei solfi facura nesce metanfi atâtu de ciudate, si scósera din gîtu nesce tonuri atâtu de curióse, incâtu in salonulu de primire abié a fostu cineva, care sê se fia potutu retiené de a nu ride. Numai principele mitutelu statea acolo seriosu, si pe fati'a lui nu se stramutà neci macaru o trasura.

Dar candu audiinti'a se finí, principele de tronul se dechiarà, câ e mai gata a se lasá ca

sê-i traga unu dinte, decâtu ca si altadata sê mai asiste fâra risu la o asemenea ceremonía. Intru adevéru prunculu acesta a doveditu mai multa domnire a supra sa, decâtu toti domnii mari, carii fura de fatia. Imperatulu sarutà fruntea ffului seu si i dîse petrunsu:

— Din constanti'a asta cunoscu pe ffulu meu!

Legi între barbatu si femeia, parinti si copii la natiunile cele neculte.

(Finea.)

De si mamele, si mai cu séma parintii din California nu multu cugeta la mórtea ffiloru loru, totusi mamele devinu furióse, candu vedu, câ vre-unu missiunariu pedepesce pe ffii loru, — atunce ele striga in gur'a mare, si-smulgu perulu, si-batu pieptulu si capulu, incâtu si curge sangele.

Caletorii totu astfelu de lucruri povestescu si despre caraibi.

Precandu de o parte pruncii americani asié sunt de neatêrnatori de la parintii loru, — de alta parte inse femeile n'au neci cea mai pucina libertate, ele atêrna cu totulu de barbati loru. Pruncii urmédia intru tôte mamei loru, sa, pruncii se pórtu cu pietate nemarginita si cu onórea cea mai mare câtra mam'a loru.

Carlevoi díce, câ intre popórele cele selbatiche ale Canadei, pruncii urmédia pre mam'a loru, ér' tat'a ca strainu numai intr'atât'a se tiene de casa, incâtu lu-considera ca pre domnulu casei. — Intre Groenlandezi fiulu urmédia pre muma sa, si neci dupa mórtea acesteia nu se intoreu la tat'a, ca sê-i asculte svaturele séu sê-lu ajute la betranetie. — De si este démna de compatimitu sórtea femeiloru, mai cu séma a veduveloru din Groenlandia, totusi sunt fericite, déca au prunci buni. Intre Caraibeni ffii remanu la mamele loru, déca pre ele le-au parasitu barbatulu. Ér' déca barbatulu nu-si parasesce femeia, ci dins'a móre, atunci ffii primescu in casele loru pre tatânií cei betrani si nepotinciosi, si li incredintiédia diregerea lucrurilor familiare; — ma neci nu-i agraescu ca pre ceialalti ómeni, ci in a trei'a persóna.

Modulu cu care tractédi'a Negrii pe ffii loru, precum si portarea cestor'a fatia cu parintii loru, e chiaru acel'a ca si a americaniloru.

Pruncii Hotentotiloru remanu pana-su de 18 ani in societatea mameiloru loru; dar' déca odata au ajunsu etatea de 18 ani, si asié se nu-

mera între barbati, tienu de unu lucru rusînosu a conversá cu dinsele, ma si-tienu de unu semnu de indresnéla, déca tractéza aspru cu mamele lor.

In Asia sudica si apuséna dintru 'nceputu poterea parintiloru e mare si chiar' asemenea e si onórea prunciloru; inse déca au muritu tatalu ffului, dinsulu se face capulu familiei, ma in Asia sudica, déca voiesce fiulu si-póte vinde — ceea ce adeseori se intempla — pre mama sa ca pre o sclava.

In Hindostanu pruncii tractéza dupa placu cu parintii lor, fâra de a fi supusi la vre-o lege; dar' din contra in Otaheiti mamele au potere de a-si pedepsí pruncii lor.

Apoi unu caletoriu anglu dîce, câ in Asia între legile numite „Legi civile chinezesci“ a aflátu unu paragrafu, in consensulu caruia barbatulu are dreptu a se despartî de femeia sa, déca va documentá câ dins'a eguraritia.

Nicolau F. Negrutiu.

LA O ROSA IMPUPITA.

Primavér'a te-a nascutu,
Angerasii te-au crescutu,
In dioritie dalbinitie,
Cu balsame din guritie,
Pe-ale sale sinisióre,
Rosa dalba 'nfloritóre!

Primavér'a te-a nascutu,
Zefirele te-au crescutu,
Cu miróse de pe lunce,
Desmierdata 'n siópte dulce,
Leganata 'n aripióre,
Rosa dalba 'nfloritóre!

Cresci floritia dalba, cresci
Marisióra si 'nfloresci,
Sé te-anime-alu teu baditia,
Pe unu sinu de copilitia,
Pe sinutiulu mandrei mele,
Sé ve faceti surorele!

V. R. Buticescu.

Sclavi'a in Turci'a.

Cu câtu-va tempu inainte de acést'a puse-tiunea supusiloru Turciei erá destulu de umilita, destulu de degradatória. Erá in Constanti-nopole unu têrgu anume pentru vinderea sclaviloru, asta-di s'a stersu acelu têrgu in care se vindeau ómeni, s'a stersu aceea datina rusînosa si barbara, carea tractá pre omu ca pre vita. Piatia sclaviloru pórtá si asta-di acestu nume, dar' mai multu numai ca o suvenire istorica, câ-ci asta-di nu se mai espunu in ea sclavi spre vindia.

Comerciulu cu sclavi — la staruintiele solului englesu din Constantinopole, lordulu Stratford — inca din 1854 s'a opritu prin lege; cu tóte acestea pre ascunsu si asta-di se face têrgu cu ómeni, mai alesu cu copii cerchesiani din Caucasu, pre cari-i aducu la vindia chiaru parintii lor, firesce siliti de lipsa si seracia. Cerchesianulu necultu crede, câ acestu midilocu nenaturalu e celu mai nimeritu pentru sustinerea copiloru sei. Si déca considera omulu relatiunile ce esistu între domni si sclavi, tratarea cea blanda si parintésca, ingrigirea pentru creșterea, cultivarea si casetoria acestora de câtra parintii lor adoptivi, atunci nu scie, câ ore nu s'au fericitu acesti copii pierduti mai bine la parintii lor adoptivi de câtu la cei naturali.

Fuad pasi'a a maritatu o sclava dupa fetiorulu seu, o alta sclava o-a adoptatu. Mam'a Sultanului a fostu o sclava din Georgia, fét'a unui preotu crestinu, pre care au furat'o turcii inca in copilaria ei; ea a fostu crescuta in casa unui turcu avutu impreuna cu pruncii ace-luia, si dupa ce a crescutu mare, sultanulu pentru calitatile ei cele frumóse a facut'o sultana. Avemu mai multe esemple, câ copii venduti ca sclavi au ajunsu la pusetiuni inalte: asié Halil pasi'a, marele veziru si ginere a sultanului Mahumedu I., a fostu sclavu; Riza pasia, fostu ministru de resbelu in 1856, fú asemenea sclavu. Chosrev pasi'a, care imbracă mai de multe ori demnitatea de mare veziru, fú unu sclavu din Georgi'a.

Sunt sclavi albi si sclavi negri, si nume-rulu cestoru din urma mai alesu e fôrte mare; ei servescu unu tempu anumitu, dupa care se eliberéza.

Un'a din urmările cele rele ale sclaviei este izolarea individului in societatea turcésca. Lumea cea mare turcésca, aristocratia duce o viétia patriarcala, fia care, care are ceva rangu, avere ori o pusetiune mai inalta in societate, in

statu, si-creéza unu imperiu micu, in care domnesce elu dupa placu, astfeliu in câtu societatea civila e impartita in unu numeru de totu mare de pasialicuri mici. In acést'a stâ ascunsa caus'a, câ Turci'a nu are comerciú, neci industria, neci nu progreséza; nu progreséza, câ-ci fiindu astfeliu constituita societatea turcésca, progresulu, inaintarea e impiedecata, nu are destulu aieru, destulu spatiu, destula libertate spre a se desvoltá.

Aureliu Emilianu.

AMORULU UNEI MAME.

(De Arnoldu Fusinato.)

Vina scump'a mea fetitia,
Vina unicu-mi amoru,
Sê-ti sarutu dalb'a fruntitia,
Sê te stringu la pieptu cu doru.

Dómne! câtu esti de frumósa
Cu-a tei vucli aurii,
Câtu de draga si pompósa
Cu ochiutii tei cei víi.

Din solen'a dí senina,
Dê candu domnúlu mi-te-a datu,
Nece o suflare lina, —
Fâr' totu eu te-am sarutatu.

A ta perina sê fia
Ti-am datu pieptulu meu mamescu,
Câ-ci afectulu de sembría
E crudelu, neomenescu.

Léganulu teu cu placere
Numai eu l'am leganatu,
Te-am deprinsu la risu, tacere
Si dulcutiu te-am desmierdatu.

De ai scí de bucurósa
Cum am plansu in acea dí,
Candu din gur'a-ti graciósa
Numele „mama“ esi.

Tu zaceai pe sinu-mi june,
Mi-rideai veselu, placutu,
„Mama“ mi-ai dísu cu pasiune,
Dieu! eu n'am voitu mai multu.

Si de n'audiam pe lume
De la tine altu cuventu,

Cestu cuventu si dulce nume
Mi-ar fi destulu pe pamentu.

Audi scumpa dintre tóte!
Cum iubescu in ceriu nu scíu,
Dara scíu câ nu se póte
Unu amoru c'alu mieu de píu.

Candu te vedu rea, maniósa,
Anim'a mea e in raiu,
De te vedu inse morósa,
Dómne! câtu suspínu si vai!

Vina pe-a le mele bracia,
Vina unicu-mi amoru,
Sê-ti sarutu mandr'a ta facia,
Sê te stringu la pieptu cu doru.

Dí, câ numai pe-a ta mama
Dupa domnúlu vei iubi,
Dí-mi tu angeru dulce „mama!
„Eu cu tine voiu mori!“

G. B. Verticu.

ESILATULU.

Naratiune de Ioanu Feldmann.

(Finea)

Procuratorelui republicei i pareu reu a esecutá sentintí'a cea fiorósa. Dar' totusi debuiá sê o esecutedie, câ-ci singuru Robespierre o-a subscrisu. N'a avutu inse curagiulu a intrerupe acésta scena patrundietóre, si asié a acceptatu pana ce contele si-va fi desiertatu tóte semtiurile animei sale câtra prunculu acela, mai nainte de a dá semnalulu spre arestarea contelui.

Gendarmii pasira inainte, éra contele li se predede singuru. Paulu inse nu se potea deslipi de elu, ci lu-rogá neinctatu de iertare pentru cá elu ar fi caus'a nefericirei ce-lu accepta, si strigá cá elu nu lu va parasí pe contele neci pe unu minutu.

Intr'acea multímea începuse a se turburá, se audí unu murmuru si nemultíamire generala, pana candu gendarmii se siliau a deslipi pe Paulu de câtra conte. De odata se desfacu in lituri usile salonului, o multíme convulsiva erupse in lantru, si vócea presiedintelui si a judecatoriloru de a aduce la locu liniscea éra cu totul inadusita de sgomotulu extraordinariu, ce strabatea in salonu de afara. Intru o clipita, se vedu totu personallu judicialu prinsu de multíme, si judecatorii cu mare sila si-mai poteau tiené positiunile sale.

Din sgomotulu acestu asurdietoriu s'a potutu audí atáta: „Sê tráiesca constitutiunea. Diosu cu Robespierre!“ Apoi se aretà unu barbatu cu unu sierpariu tricoloru, éra multímea la vederea lui se linisçi.

„Robespierre a cadiutu“ strigà acestu barbatu. — „Adunarea natiunala e domnitore, si regimulu teroristicu si-a datu sufletulu.“

La aceste cuvinte resunà cuventulu cutremuratori a multime: „Diosu cu regimulu teroristicu.“ — „Nu mai sunt suspicionati in tiéra“ adause barbatulu cu sierpariu, „prinsonerii politici sunt liberi, ordinele de arestu, cari inca nu s'au executatu sunt fâra valóre.“

Intre aceste disordine si strigări sgomotóse, abié candu-va si-potù castigá vócea presiedintelui ascultare: „Cetatiene!“ dîse elu câtra contele de Cheratnecu, „Dta esti liberu.“ —

Contele, carele erá incungiuratu de multimea disordinata si resemnase de la tóta speranti'a, nu potea a-si crede urechiloru sale. Multimea, carea cu pucinu mai naintea strigá: „Diosu cu aristocratulu“ — voiá acuma sê duca pe umere pe contele, carele ca sê mantuésca onórea si viéti'a unui pruncu din poporu, voiá sê-si dee viéti'a. Cu mare nevoia s'a potutu scusá de acestu omagiu a poporului, care pentru elu totu acelu pretiu avea, ca si hulele de mai nainte. Elu prinse man'a pastorului, si pornira a parasí salonulu judicialu. —

„Vina“ dîse contele lui Paulu, „eu voescu a parasí tienuturile aceste câtu de graba; tóte bunurile mele sunt vendute, dar eu am unu unchiu avutu in Dauphiné, departe de aici, carele ne avendu mosceni-tor m'a destinatu pe mine de eredele seu. Eu potu avé inca dñle bune, si me voiu ingrigí de esistinti'a ta.“

Paulu a priceputu aceste vorbe, si da semne de invoire, dar' totusi n'a potutu ascunde o tristétia ce-i inundá anim'a. „De ce esti tristu“, lu-agrai contele observandu-lu, „câ tu fôrte misera sôrte ai in vil'a cea esarendata?“ — „Nu vil'a e aceea e ce me face tristu,“ respunse Paulu, „nici valea cea pustia, de-sî am petrecutu multe ore fericite in ea; inse“ . . . si aci se opri, si cu o facia doioasa cautá la medali'a, carea i-o deduse Ioana, si carea o tienea in mana. — „Ea a fostu pentru mine o sora adeverata Domnulu meu, Joana cea mica . . . Atátu de buna erá câtra mine. O! sê fiti vediutu cum a plansu candu m'a vediutu arestatu? Ser-man'a féta, pana candu pe mine me acusá tóta lumea ea singura nu . . . Vedeti aici suvenirulu acesta, care lu am de la ea, si care mi-l'a datu atunci, candu tóta lumea me tienea de furu! Eu nu o potu parasí fâra a-i multiamí.“

Si dîcandu aceste a inceputu a plange. — „Dreptu ai, fiulu meu“ dîse contele câtra elu, „tu esti detoriu cu multiamire pentru suvenirulu si pentru bunetatea ei. Du-te si petrece pana in séra la vila la fostii tei stapani, éra de séra vina napoi in Pontivy, si aici ne vomu intelni. Inca in nóptea asta vomu caletori.“

Si asié s'a si intemplat de contele Cheratnecu inca in nóptea, aca a caletoritu la Dauphiné, luandu cu sine pe tenerulu seu amieu.

Domnulu de Cheratnecu si-a pusu tóta silinti'a de aci incolo intru ulteriór'a educatiune a lui Paulu, si s'a ingrigitu de instruarea lui. Dupa trei ani contele Cheratnecu a pasítu in bunulu unchiului seu ca stapanu, pe Paulu l'a denumitu administratoru la unu dominiu frumosu langa castelulu seu, si fiindu contele unu economu cultu, avea mare placere a asociá in manducerea economiei pe Paulu si a-lu conduce cu svaturele sale. Dupa ce Paulu, a caruia calitáti eminente din dî in dî totu mai tare escelau, s'a facutu cu tempulu unu economu practiculu si perfectu, contele Cheratnecu, totu dominiulu, peste care lu-pusese administratoru, i l'a donatu, care dominiu suiá la unu pretiu de o suta de mîi franci. Paulu erá acuma de 21 ani.

Dar' ore ce s'a intemplat sub decursulu aniloru acestora cu famili'a strapaniloru vechi a lui Paulu de la vil'a esarendata de La Sausaie? Precum vomu vedé delocu, sôrtea loru s'a stramutatu fôrte.

XI. Medali'a.

La ore câte-va mile de la vil'a de arenda La Sausaie, carea acuma nu mai erá in manile betranului Toma, — câ-ci unu síru de nenorociri l'a ruinatu cu totul — in capetulu unui satutiú micu, se póte vedé o casualitia miserabila, a careia coperisiu de paie erá sê se imburde. O chilía si o camerutia intunecósa formau totu interiorulu edificului. Chili'a de locuitu avea abié lungime de 12 urme, abié o ferestutia lipita cu papiru, padimentulu de pamentu; si unu patu, o lada vechia, o mésa clatinátore, nesce scaune rele faceau tóte mobilielie. Pe politi'a de lemnu se vedeau vase de cuina, carea erá intarita in paretele celu varuitu albu, apoi gheme de atia, ciorapi etc. Unu calendariu, dóue carti de rogatiune, unu testamentu nou, puse bine pe politia, faceau tóta bibliotec'a.

Pe langa caminu, in care ardeau nesce surcele de spini, siedeau trei persóne cufundate in lucrulu loru. Unu caruntu cam de 70 ani, cu trasure aspre, cu peru suru si raru, cu nesce mani lati si tari, tocma gatá cu impletitur'a unei cosiere de salca, carea avea sê o duca la orasiu spre vindicare. De drépt'a lui siedeá o femeia asemenea de betrana, palita si slaba. Colórea stinsa a feciei ei, privirea-i trista, si insa-si statur'a ei aretau supunere, o supunere dorerósa. Ea torcea, fâra a fi atenta spre torsur'a sa, si se póte presupune, cumca furc'a e acea, ce-i pune degetele in miscare.

Intre acesti doi carunti, cari stau gata a-si terminá cursulu vietii in lipsa si necasu, siedeá o persóna tenera, carea asemenea incepuse a jocá rola in oper'a suferintieloru parintiloru ei. Ea erá o juna frumósa de dóue-dieci de ani, a careia frumsetia erá insocita de blandétia si tristétia de odata. Ochii ei curati si luminosi aveau unu cercu negríu in pregiuru, semnu invederat de multa priveghiare. Trasurele ei portau mar-

c'a obosintiei, dar' pe langa sóta paliditatea ei, se putea in ea observá poterea-i vitala si junéti'a ei. Ea erá ocupata cu tóta diligintí'a la brodaría.

Acésta priveliste erá de totu trista, si tacerea cea adanca ce domniá intre casnici o facea si mai trista. Se pareá, cá nime nu indresnesce a intrerupe acea gelnica tacere, nu cumva sê se provóce si mai gelnice suvenirí. Totusi in urma si-indreptá vócea sa betranulu caruntu spre tener'a sa fíca, la carea de óre câte-va minute privea cu amaretiune:

„Ioana! tu lucrí pré multu, tu-ti ruinedi sanetatea.“ — „Nu te teme tata“ respunse acésta cu unu surísu silitu, „eu sum tenera si tare, si candu cugetu, cá pentru dvóstra lucru, acésta mi-dá curagiu.“ — „Tu esti unu sufletu bunu; dar' eu nu voescu sê devini morbósa, neci sê priveghiedi noptile cum facusi in dílele din urma . . . Cauta numai, eu me prindu cá tu si asta-nópte ai priveghiatu . . . O nu díce, cá nu! eu cetescu acésta din ochii tei.“ — „Apoi tu ni-ai promisú a nu mai face acésta“ adause mam'a ei. — „De buna séma, inse de asta-data e esceptiune, cá-ci brodarí'a asta debue sê o gatu ca sê ve potu procurá pe séra o cina bunisióra, eu voescu a ve castigá câte unu pocalu de vinu spre intarire, sciti bine cá de multu nu v'ati impartasítu cu asié ceva.“ — „Sermana copila!“ respunse caruntulu Toma cu o profunda intristare, „tu ai fi meritatu o sórte mai buna, fiindu tu asié buna, asié diliginta.“ — „O! tata!“ strigá copil'a tenera, „eu nu me vaeru, eu sperediu, cá Ddieu ne va luminá inca díle bune.“ — „Rabdare sê ne dee Ddeu“ replicá betranulu cu unu tonu amaru, „tu de multu te rogi asié lui Ddieu pentru noi. Eu am rabdare, incátu se atinge de mine, ba, incátu se atinge de noi amendoí, asié dara soci'a mea? Noi n'avemu multu de suferitu. Inse tu, carea esti asié de tenera, si carea ai poté fí mai ferícita . . . Nu dieu, eu nu me potu impacá cu cugetulu acela, pe tine a te lasá in lipsa, eu nu potu fi liniscitu . . . . . O bine díci tu! dorintí'a acésta intrece poterea mea.“ —

In momentul acesta se audí batere la usia. U-si'a se deschise, si intra unu june teneru, imbracatu simplu dar' cu o curatienia alésa. Elu si-luá cu tóta veneratiunea palari'a de pe capu, salutá afabilu cele dóue femei, si dupa o privire peste intrég'a chilíá, se adresá cátra betranulu Toma:

„Nu esti dta betranulu Toma, arendatorulu vilej La Sausaie?“ — „Iertare domnulu meu,“ respunse betranulu, „eu sum intru adeverulu betranulu Toma, dar' de patru ani nu mai sum arendatorulu vilei La Sausaie.“ — „Patru ani?“ eschiamá strainulu, — „eu n'am sciutu cá dvóstra de atát'a tempu ati parasitu vil'a“ — „Asié e dnulu meu, de patru ani, cari au fostu aspri pentru noi.“ — „Dieu! dvóstra vediti a nu fi feríciti,“ adause strainulu, aruncandu-si ochii impregiuru. Se asiediá apoi cu confidintia pe unu scaunu. „Eu am

comisiune de la o persóna, carea se interesédia de dvóstra, a scirici pusetiunea Dvóstra. Dvóstra de buna séma ati suferitu mari perderi?“ — „O Domnulu meu! trei ani fatali dupa olalta; apoi ne-a mai atinsa si morbulu de vite, apoi grindin'a; si censulu arendeí totu acela-si, contributiunea si spesele belice inca si mai mari. Ori cátu se mai fimu lucratu, ori câte lipse suferitu, tóte parsimoniele nóstre s'au amistuitu pana la fileríulu din urma. Si acuma, candu abié mai potemu câte ce-va lucrá, numai acésta copila o mai avemu, carea ne procurédia sustienerea vietii. Asié e, dnulu meu, numai ea singura, in o etate de 20 ani, pe candu ar debuí sê fía norocósa, si ar debuí sê-i dâmu noi zestre . . .“ — „Déca eu nu me vaeru tata!“ lu-intrerupse Ioana. — „E dreptu“ continuá betranulu, „ea nu se vaera“ nici candu, asta copila placuta, din contra se sílesce a ne mangaiá; inse tu totusi suferi . . . O! nu negá! cá eu pricepu bine, si acésta e ce pe mine me amaresce.“ —

O tacere dorerósa urmă dupa aceste cuvinte. Strainulu, cautandu cátra Joana, se pareá adancu miscatu. Copil'a cea tenera, a careia privire se intalní cu a strainului si-aruncá ochii in diosu si rosí in facia, fára a sci de ce? Ce se atinge de betran'a mama, aceea intorcea fusulu ei continuu, si se pareá indiferenta la totu ce se intempla in giurulu ei.

„Bine dara“ — incepú strainulu, „eu am venitu aici, dupa cum ve mai spusé, cá se ve saveseu starea dvóstre. Dvóstra bine a-ti facutu, cá mi-o-ati descoperitu in golatatea sa. Éra persón'a carea m'a tramísu aici, sciu bine, fórté tare se va intristá.“ — „Dara cine se interesédia de noi? Neferícitii au fórté pucini amici!“ — „Totusi dóra dvóstre aveti amici! Nu ve aduceti a minte de Paulu, pastoríulu celu teneru?“ — „Cum sê nu-mi aducu a minte de elu! Dieu de candu s'a dusu de la noi, de atunci totu reu ni-a mersu. Mai antáiu ni-s'a nimicitu turm'a, carea sub pastorirea lui Paulu se sporea asié tare, si carea amu fostu silitu a o incredintíá pe manile unui omu de nimica. Apoi venira anii seci. Dar' sê te intrebu, dnulu meu: ce s'a facutu de Paulu de candu se duse cu unu domnu de rangú, si a intratu in servitiulu aceluia? Sciti dvóstre ce-va despre elu?“

Strainulu celu teneru aici nu s'a mai potutu rabdá, ci eschiamá: „Eu m'am stramutatu fórté in acesti siese ani. Pe Paulu nu-lu poteti cunósce, dar' credu cá acestu semnu lu-veti cunósce.“ — „Si scotiendu o medalía, o inmanuá Ioanei, carea ingalfedíse si tremurá de acésta impresiune. — „Aici e medali'a, carea mi-o-ai datu atunci, candu ca unu pruncu sermanu, eram inculpatu de furu, si candu ajunsesem la puntulu a fi judecatu ca unu furu. Dta singura ai credíutu inocintí'a mea. Dta singura m'ai mangaiatu, si ai cerutu de la mine, cá neci odata sê nu te uitu. Medalí'a acésta a dtale ca unu pemnu pretíosu o-am portatu pe sinu-mi,

si suvenirea dtale in anima. Acuma Paulu e posesorul unui dominiu, Paulu e avutu, si Paulu vine a cêre man'a dtale de la betrani-ti parinti. Sciu bine, câ nu mi vei da cosiara. Eu am ostenitu cu anii, insufletîtu de acea dulce sperantia, ca sê te potu avé de mirésa, candu adeca voiu fi destulu de avutu, ca sê te potu sustiené pe dta si parintii dtale. Eu nu voescu a te lipsi de parinti. Ei voru locui la noi. Si cea mai placuta detorintia a nóstra va fi, a li face dîle serine in adencele loru betranetie."

Cu lacrimi de bucuria s'a primitu o astfelu de petîre oftata.

Asié fu remunerata anima cea buna a Ioanei, si sacrificarea curagiósa a lui Paulu.

Comunicata de

Luisa Traila n. Macsinu.

Ce e nou ?

*** (De la dieta.) Cas'a reprezentantiloru a tienutu la 2 aprile siedintia publica, in care se desbatu ordinationea ministeriala privitoare la modulu recrutarii celoru 48 de mfi de fetiori votati de dieta. In privinti'a asta, dupa o desbatere scurta, se primi propusetiunea ministeriala — cu nesce stramutari neesentiale. La desbatere, dintre deputatii romani dd. Sig. Popu si Vladu luara parte. — Cas'a boieriloru asisdere tienu siedintia la 3 aprile, cu care ocaziune se desbatu si primi elaboratulu privitoriu la trebile comune. Dintre oratori amintimu pe dlu episcopu din Oradea-mare Iosifu Papp Szilágyi. La 4 aprile cas'a boieriloru tienu éراسi siedintia in privinti'a ordinationii ministeriale referitoare la recrutare. Ordinationea se si primi inca in siedinti'a aceea. La finea desbaterei episcopulu romanu din Oradea-mare se scolà si multiam „in numele poporului," câ ministeriulu a usioratu sarcin'a recrutarii, — bar. Béla Wenkheim inse i response, câ in cas'a boieriloru nimene nu póte vorbi in numele poporului, ci numai in numele seu.

*** (Denumiri si absolvári.) B. Fr. Wesselényi comite supremu in cotulu Solnocului de medilocu, Ios. Mán in alu Maramuresiului, c. G. Károlyi in alu Satumarelui, b. B. Bánffy in alu Crasnei, Ig. Murányi in alu Timisiului, si L. Karácsonyi comite supr. in cott. Torontalului, sunt lasati si mai departe in demnitatea si functiunea loru; éra A. Bánhidý com. supr. in cott. Cianadului, Ioane Piposiu in alu Zarandului, Stef. Ambrus in alu Carasiului si Ioane Sorbán capit. supr. in Cetatea-de-Pétra sunt absolvati de la demnitatea si functiunea loru; si in fine Ios. Tomcsányi fostulu comite supr. in cottulu Ciongradului este denumitu de atare in cottulu Bichisiului, Lud. Tisza este denumitu de comite supr. in cott. Bihariei, T. Návay in alu Cianadului, dep. Ioane Fauru in alu Carasiului, dep. Dem. Ioanescu in alu Zarandului, c. G. Kun-Kocsárd in alu Huniadórei, dep. C. Torma in alu Solnocului int. si Nicolau Ujfalusy de capitánu supr. in districtulu Cetáti-de-Pétra.

*** (Conferintia natiunala.) Inteliginti'a romana din Satumare érá sê tiena la 4 aprile conferintia la

Jidani, — decuma adeca Satumarenii n'au patit'o si ei ca Lugosienii.

*** (Inmormentare.) Din Aradu se scrie, câ inmormentarea bravului nostru barbatu Georgiu Popa s'a intemplatu domineca la 31 martiu. De si plói'a curgea in torinte, unu publicu numerosu de stimatori se adunà si luà parte la conductulu funebralu. La mormentulu acestui barbatu sê mai dîcemu si noi inca odata: Fia-i tierin'a usióra! Totodata facemu atenti pe cetitorii nostri, câ portretulu si biograffa dinsului se afla in nr. 32 din anulu trecutu alu fóiiei nóstre.

* (D. Cogalniceanu) a facutu o interpelatiune in Camer'a Romaniei in privinti'a depesiei de felicitare, ce fostulu primu ministru alu Romaniei d. Ionu Ghica a tramisu primului ministru alu Ungariei. Dlu Ionu Ghica response, câ n'a facutu acea depesia de felicitare decátu ca amicu personalu alu contelui Andrassy.

*** (Din Alba-Julia) 5050 de galbeni s'au tramisu pentru ministrulu de finantie alu Ungariei, si inca in decursulu acestei lune se voru mai tramite 10,000.

Literatura si arte.

* (Diuarie noue.) Gazet'a scrie, câ in Clusiu se vorbesce de câte-va septemani despre program'a unei foi politice romanesce, care ar esí in formatu mare celu putínu de trei ori intr'o septemana. Pe bas'a unoru informatiuni particularie primite dintr'unu locu competente, si noi potemu spune atát'a, câ in Ardealu intru adeveru se proieptédia edarea unui diuaru mare romanescu; diuariulu acesta inse — precum intieleseramu — nu va esí la Clusiu, ci mai aproape de — Brasiovu, apoi nu de trei ori, ci celu putínu de patru ori intr'o septemana, in formatu mare. Pretiulu de prenumeratiune va fi 10 fl. Diuariulu va fi sustienutu prin o societate de actiunari. — Afara de acésta si in Ungaria se planisédia unu diuaru mare sub redactiunea unui barbatu cunoscutu alu nostru.

* („Satirulu.") La Focsiani aparú o foia satirica sub titlulu: „Satirulu“ si sub redactiunea d. T. Dunca de Sajo.

Din strainetate.

*** (Espusetiunea din Parisu) s'a deschisu in 1 aprile dupa média-di la dóue óre, cu multa pompa si solenitate, in presinti'a unui publicu fórte numerosu. Imperatulu si imperatés'a asisdere fura de fatia. Membri comitetulu austriacu fura recomandati imperatulu de câtra principele Metternich si contele Wickenburg. Sub decursulu espusetiunii se va arangiá o mare emulatiune in cantári. Tóte corurile voru cantá in limbele loru natiunale dóue cvartete. Premiulu e 5000 fr.

* (O femeia curagiósa.) Brigantagiulu in Italia a venitu in moda, neci odata patri'a grandórei si libertáti, patri'a lui Garibaldi n'a suferitu mai multu din partea lotriloru ca acuma. Asié numitii briganti (hoti) si bravi (uciditori pre ascunsu) facu tóte nesicure in Italia. Cete numeróse de astfelu de blastemati crucisieza campurile si pandescu victimele loru. In lun'a trecuta — se scrie din Sicili'a — in Palermo 8 briganti au strabatutu in strat'a San Martino si s'au abatatutu la curtea c. Salvatore Amatuzzo. Nu érá a casa de câtu femeia, brigantii o provóca sê deschida, ea refusa; brigantii o injura si o amenintia, ea apuca arm'a

barbatu-seu, o incarca se apropia de ferésta si o slobóde. Unulu din hoti cadiù. Hotii infuriati prin acést'a voiau sê rupa pórt'a, candu o a dóu'a descarcatura de pusca mai culcà la pamentu pre unulu; urmà a trei'a, a patr'a pana la a 11 descarcatura; cea mai mare parte din hoti cadiù, cei remasi vediendu, câ n'au de a face cu o femeia comuna ci cu o eroina, se departara.

* (*Cutremurulu de pamentu pe insul'a Mitilene.*) Cutremurulu de pamentu ce avù locu in Mitilene in lun'a trecuta pustù mai de totu insul'a; biserici, mosiee si alte edificie se ruinara, neci o casa n'a remasu intréga, e mare numerulu celoru ce aflara mórtea sub gramad'a edificieloru ruinate. Consululu austriacu Dr. Bargigli in cele d'antâie dóue dîle ale cutremurului a desvoltatu tóta silinti'a spre a vini in ajutoriu celoru vatemati, dar' in diu'a urmatória si-aflà si elu mormentulu sub ruinele unei case ce cadiù asupra-i.

* (*Testamentulu unui zgârcitu.*) In dîlele aceste mori in Angli'a unu omu, care lasà urmatoriulu testamentu: „Nepotului meu i lasu si donezu caputulu meu celu vechiu, nepótei mele subuncul'a de flanelu, care pre patulu de mórte am avut'o pre mine, fa-caruia din copfii sororii mele-i lasu câte unu tacieriu de porcelanu, sororii mele ca celu din urma semnu de amicétia ce i-am pastratu i-lasu urciorul meu celu cenusiu. S. Hariris. Ne potemu inchipui man'a si indignatiunea eredi-loru cetindu acestu testamentu. Sor'a repausatului mai morindu de necasu si de maúia prinse in mana urciorul ce i-l'a lasatu frate-seu in testamentu si cu furia lu-trintesece de o piétra si éca spre mirarea si bucuri'a ei saru din urcioru mai multi bolovani de auru. Vediendu acést'a ceilalti eredi alergara fia-care la bunulu ereditu, si fia-care a aflatu sume frumóse de auru. Sê fii vediutu acuma bucuri'a loru.

** (*Johnson si tiganii.*) Presiedintele Johnson nu demultu a ajunsu intr'unu satu tiganescu. La drumulu de feru primariulu tiganiloru lu-primi cu vorbire salutatóre. Apoi intrara in satu. Peste putînu Johnson si-cautà tabachier'a, ca sê-si faca o sugara, — dar tabachier'a — peri. O furara. Atunci presiedintele spuse antistiloru, câ obieptulu acela e pretiosu pentru dînsulu, câ-ci l'a capetatu de suvenire; deci sê-i redeie tabachier'a, câ-ci li va da recompensare. Si voià sê-si scóta pughilariulu, dar acesta asísdere — disparù. Atunci Johnson n'avù încatrâu, ci se puse pe drumulu de feru — câtra casa. La cas'a de plecatu se întorse inca odata câtra primariulu tiganiloru si lu-asigurà de recompensare, si cumca elu nu va persecvá pe talhariulu respectivu. „Pe onórea dtale, domnule presiedinte?“ întrebà primariulu. „Da!“ Primariulu scóse tabachier'a, ér Johnson nu peste multu i tramise banii.

** (*Regin'a Angliei.*) Victoria, precum scriu foile, are de cugetu sê abdîca de tronu si apoi se va maritá. De buna séma pretiuesce mai multu casatori'a fericita, decátu corón'a rece.

** (*Renan*) a tramisu o epistola gratulatóre lui Ponsard dupa representarea dramei acestuia „Galilei.“ Dram'a dtale — dîse Renan — e unu evenimentu in istori'a spirituala a tempului nostru.

Găcitura.

De P. S.

Din optu litere-su' compus,
Si la finea tiei pusu.
Romani'a mi-e aprópe,
Nisce munti mari ne desparte.
Sum romanu, genu stramosiescu,
Am unu nume pré firescu.

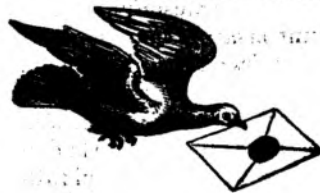
A mea ultima vocala,
Pusa la prim'a silaba,
M'ar vesti la inmultitu,
A fi unu contrariu precisu
Celoru buni, nu celoru „rei“
Asié dupa cum dîsei.

Ultim'a silabei prime
Pusa 'n loculu cei din fine,
Me desparte de cei „rei“
Prin „si“ ca ciobanii mei;
Si-ti spune cu-o afirmare,
Câ cuventulu forma „n'are.“

Deci, le disólva 'ndereptu
Si cu „si“ le léga dreptu
Aceste doue schimbâri,
Nu cá istrulu dóne mári
Am si-unu renume maritu,
Câ in mine s'a santítu,
Unu episcopu nu de multu
Toturor'a cunoscutu.

Deslegarea găciturei numerice din nr. 11: „Toia-gulu lui Aronu.“ Deslegare buna primiramu de la dóm-nele si domniórele Alesandra Popoviciu, Agatia Romanu, Ecatarina Lelea, Ecatarina Boceanu, Linca Muresianu, Emilia Puticiu, Luisa Murgu, Nina Lacatusiu, Maria Cernetiu, si de la domnii Seb. Micsia, Aureliu Draganu.

POSTA REDACTIUNEI.

Cu nrulu acesta se finesce treiluniulu jan.—mart.
Ne rogâmu de renoirea grabnica a prenumeratiuniloru.

Simonida. Novela. Se va publicá in decursulu treiluniului venitoriu. A-e n'are nimica pentru noi? d. e. atare poesia?
Unu suspinu. E o încercare neperfecta.

Proprietariu, redactoru, respundiatoriu si editoriu: IOSIFU VULCANU.